

Magistrski študenti Fakultete za varnostne vede Univerze v Mariboru na strokovni ekskurziji v Sarajevu

V maju, natančneje od 13. do 17. maja 2014, se je 25 študentov Fakultete za varnostne vede (v nadaljevanju FVV) Univerze v Mariboru in 2 redarja Mestne občine Ljubljana, odpravilo v Sarajevo, prestolnico Federacije Bosne in Hercegovine. Pod vodstvom prof. dr. Gorazda Meška in doc. dr. Katje Eman so redni in izredni študenti prvega letnika magistrskega študija, v okviru predmeta Kriminologija in kriminalitetna politika, katerega nosilec je dekan, prof. dr. Gorazd Meško, obiskali in podrobneje spoznali strokovne, zgodovinske in kulturne znamenitosti Sarajeva ter aktivno sodelovali na konferenci Sigurnost urbanih sredina na Fakulteti za kriminalistiko, kriminologijo i varnostne študije Univerze v Sarajevu. Pod mentorstvom prof. dr. Gorazda Meška in doc. dr. Katje Eman so študenti predstavili rezultate petih raziskovalnih nalog, ki so jih v okviru evropskega projekta URBIS (<http://www.urbisproject.eu/index.php/si>) pripravili v sodelovanju z Mestnim redarstvom Mestne občine Ljubljana.

Po osemurni vožnji iz Ljubljane, preko Slavonskega mosta in Zenice, smo v sredo zjutraj prispeli v Sarajevo, kjer smo se nastanili v hotelu Hollywood na Ilidži in se odpravili v center mesta. Najprej smo obiskali Inštitut za genetični inženiring in biotehnologijo (<http://www.ingeb.ba/linkovi.html>). Inštitut je znan po uporabi najsodobnejših tehnik na področju forenzike, molekularne genetike, genskega inženiringa ter drugih sorodnih in komplementarnih področij znanosti in stroke. Svetovni strokovnjak prof. dr. Damir Marjanović nam je opisal postopke identifikacije žrtev in predstavil primere, kjer je forenzična znanost ključno pripomogla k odkritju storilca. Ob 11.00 nas je na Fakulteti za kriminologijo, kriminalistiko in varnostne študije Univerze v Sarajevu (<http://www.fknbih.edu>) sprejel prof. dr. Elmedin Muratbegović, ki nam je predstavil študijo in reformo sistema prijavljanja nasilja v šolah. Sledilo je še predavanje prof. dr. Nebojše Bojanića o problematiki prometnih nesreč v kantonu Sarajevo. Sledil je obisk pripadnikov Slovenske vojske v bazi Butmir. Seznanili smo se z njihovimi nalogami v okviru operacij Althea in Joint Enterprise. Pripadniki slovenske vojske so opisali obseg njihovega dela v misiji in nam razkazali vojaško bazo. Zunanji svetovalec in zgodovinar Dženan Hadžović nam je predstavil zgodovino Bosne in Hercegovine ter razkril lastno doživljanje vojne v devetdesetih. Podpolkovnik Vilijem Šeruga je opozoril na pozitivne in negativne strani postdaytonske ureditve države in politične razmejitve med pristojnostmi posameznih organov ter probleme kriminalitete. Dejstvo je, da se število tujih vojakov in opazovalcev na tleh Bosne in Hercegovine iz leta v leto zmanjšuje, čeprav zanesljivega odgovora na vprašanje, ali bo država v prihodnosti zmogla zaživeti sama, brez mednarodne pomoči, nihče ne more podati.

Drugi dan našega obiska smo obiskali t. i. 'Tunel spasa' (<http://tunelspasa.ba>) – muzej vojne zgodovine, ki so ga Sarajevčani v najhujših časih vojne uporabljali za obojestranski transport orožja, življenjskih potrebščin, ranjencev in bolnikov ter drugih stvari. Sledil je obisk Sodišča Bosne in Hercegovine, Oddelek za vojne zločine in organizirano kriminaliteto (<http://www.sudbih.gov.ba>). Predstavniki sodišča so spregovorili o razmejitvah pristojnosti med sodiščem za vojne zločine na območju bivše Jugoslavije v Haagu, kjer so (oziroma so še vedno) obravnavali primere najvišjih političnih in vojaških predstavnikov; nato o delovanju Sodišča Bosne in Hercegovine, Oddelka za vojne zločine in organizirano kriminaliteto, kjer so obravnavani primeri oseb »srednjega nivoja odgovornosti«, in delovanju posameznih lokalnih sodišč v BiH, kjer so obravnavani primeri »najnižjega nivoja odgovornosti«. V drugem delu obiska smo si ogledali posnetek zaslišanja priče v primeru sojenja osumljencu za poboj civilistov v eni od vasi blizu Srebrenice. Študenti so imeli priložnost pogovoriti se s predstavnico Urada za odnose z javnostjo, Aido Delić Volaš, in predstavnico pravnega oddelka, Anido Saračević, (<http://www.sudbih.gov.ba/?id=2664&vrsta=1&jezik=b>). Na poti proti Bašaršiji smo se ustavili še v razgledni kupoli stolpnice, kjer je nekoč stala časopisna hiša Avaz, in si mesto ogledali še s ptičje perspektive. Pozno popoldne smo obiskali mestno središče, imenovano Bašaršija, ki slovi po svoji multikulturalnosti, obsegu veliko sakralnih objektov ter številnih drugih kulturnih in zgodovinskih spomenikov. V okviru strokovnega programa smo obiskali zgodovinske muzeje, v katerih smo dobili vpogled v preteklost in ozadje verske in kulturne specifikke mesta in celotne države. Ogledali smo si različne sakralne objekte (Begovo džamijo, katoliško katedralo, pravoslavno cerkev), mesto atentata avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, posledice vojne v BiH v obdobju 1992–1995, centralno tržnico itd.

V petek smo se ob 9.00 udeležili uradne otvoritve konference v zgradbi Parlamentarne skupščine Federacije Bosne in Hercegovine, kjer je prof. dr. Gorazd Meško ob sami otvoritvi konference izvedel plenarno predavanje 'Evropski projekti EEMUS/EFUS i URBIS: Perspektive odrednica sigurnosti u gradovima i manjim mjestima'. Po zaključku uradnega dela smo se napotili na Fakulteto za kriminologijo, kriminalistiko in varnostne študije, kjer so študentje predstavili rezultate raziskav s področja urbane varnosti, in sicer: Reševanje problematike beračenja v Ljubljani; Reševanje problematike grafitiranja v Ljubljani; Reševanje varnostne problematike na območju parka Tivoli v Ljubljani; Vloga mestnega redarstva pri preprečevanju premoženjske kriminalitete v mestu Ljubljana; Zagotavljanje varnosti na javnih prireditvah v Mestni občini Ljubljana: študija primera. Študenti so kljub svojemu prvemu nastopu na mednarodni konferenci poželi številne pohvale udeležencev konference, saj so opravili odlično raziskovalno delo in uspešno predstavili našo fakulteto na mednarodni konferenci. Po uspešno opravljenem delu nas je v soboto zjutraj čakala le še pot domov.

Ekскурzija je študentom omogočila, da so pri predmetu Kriminologija in kriminalitetna politika in v evropskem projektu URBIS osvojeno znanje o zatiranju in preprečevanju kriminalitete, zagotavljanju javne varnosti in kriminalitetni politiki ter zagotavljanju varnosti v mestih sedaj imeli možnost primerjati tudi v praksi. Doživeli so sodoben pogled na mehanizme, sredstva, metode in politiko, ki določa družbeno dogajanje in kriminalitetno politiko v Bosni in Hercegovini.

Naučili so se razumeti in interpretirati različne teoretične koncepte preprečevanja kriminalitete in spoznali, da se posamezne kriminološke teorije in ideje o kriminalitetni politiki v praksi povsem drugače odražajo. Z drugimi besedami, v realnem življenju včasih stvari delujejo popolnoma drugače, kot pa bi v skladu s teorijo moralo delovati, zato so poleg pridobljenega znanja pomembne tudi izkušnje.

Rok Hacin in Katja Eman